

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ
для науковців, освітян, інноваторів
за 20-24 травня 2024 року

1. Документи міжнародних організацій	1
2. Корисні новини України та світу	5
3. Наукові заходи	13

1. Документи міжнародних організацій

ОЕСР: РАМКИ ВИПЕРЕДЖУВАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ НОВИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ

Організація економічного співробітництва та розвитку оприлюднила звіт «Рамки випереджувального управління новими технологіями» із серії «Доповіді ОЕСР про науку, технології та промисловість». У ньому наголошується, що нові технології можуть сприяти безпрецедентним досягненням у галузі охорони здоров'я, енергетики, клімату, продовольчих систем і біорізноманіття. Однак ці технології та їх конвергенція іноді несуть на собі ризики для конфіденційності, безпеки, справедливості й прав людини. Ця двоїста природа новітніх технологій вимагає реалізації політики, що здатна добре прогнозувати збої та забезпечувати цільовий розвиток технологій для економічного процвітання, стійкості, безпеки і сталого розвитку, створювати довгостроковий потенціал ефективного формування інновацій. Пропонований підхід до «випереджувального управління технологіями» охоплює п'ять взаємозалежних елементів та пов'язаних з ними інструментів управління: упровадження цінностей в інноваційний процес; поліпшення прогнозування й оцінювання технологій; залучення зацікавлених сторін та суспільства; гнучке й адаптивне регулювання; зміцнення міжнародного співробітництва у сфері науки та нормотворчості.

Детальніше: <http://surl.li/ttcfv>, <http://surl.li/tjhqs>, <https://doi.org/10.1787/0248ead5-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОГНОЗ 2024

Організація економічного співробітництва та розвитку оприлюднила звіт «Економічний прогноз ОЕСР 2024: випуск 1» із серії «Економічний прогноз ОЕСР». У ньому експерти звертають увагу на присутність ознак поліпшення глобальних перспектив. Підприємницька активність залишається стійкою, інфляція знижується, а рівень безробіття залишається низьким. Глобальне зростання залишиться незмінним у 2024 році та дещо посилиться у 2025 році, а інфляція до кінця 2025 року повернеться до цільового рівня у більшості країн. Ризики стають більш збалансованими, але суттєва невизначеність зберігається: висока геополітична напруженість на Близькому Сході може порушити роботу енергетичних і фінансових ринків, що призведе до різкого зростання інфляції та уповільнення темпів зростання. Також слід ураховувати, що високий тягар обслуговування боргу може й надалі зростати, оскільки низькодохідні боргові зобов'язання будуть пролонговані, що призведе до фінансової вразливості. Основні пріоритети політики полягають у забезпеченні стійкого зниження інфляції, визначенні зваженого бюджетного курсу і проведенні реформ для підвищення сталого та інклюзивного зростання у середньостроковій перспективі. Також нинішній випуск прогнозу містить окрім глобальної оцінки економічної ситуації, також короткий огляд очікуваних подій і прогнозів для країн-членів ОЕСР і окремих країн-партнерів.

Детальніше: <http://surl.li/tubbb>, <http://surl.li/tubkv>,
<https://doi.org/10.1787/69a0c310-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ПЕРСПЕКТИВИ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ОЕСР 2024

Організація економічного співробітництва та розвитку оприлюднила звіт «Перспективи цифрової економіки ОЕСР 2024: охоплення технологічного рубіжу». Він містить нові дані про ключові технології, що лежать в основі цифрової екосистеми, а також про їхній вплив. З погляду великих даних та методів машинного навчання надаються оцінки темпів зростання сектора інформаційно-комунікаційних технологій як ядра цієї екосистеми. Розглядаються перспективи розвитку штучного інтелекту та можливості його перетворення на позитивну силу. Аналізується процес опанування цифрових технологій людьми, компаніями та урядовими структурами, визначаються масштаби цифрової нерівності та способи забезпечення інклюзивності. Звертається увага на гостроту потреб у бездротових мережах наступного

покоління для забезпечення необмеженого зв'язку, розглядається здатність віртуальної реальності до масштабування й визначаються її можливості та ризики.

Детальніше: <http://surl.li/tuvvj>,
<https://doi.org/10.1787/a1689dc5-en>

<http://surl.li/tuwgb>,

Фото: скріншот

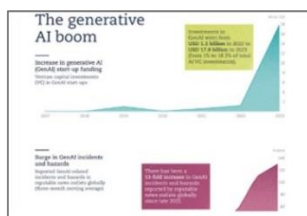
ОЕСР: МАЙБУТНЄ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала результати дослідження щодо майбутнього штучного інтелекту, представлені окремим розділом звіту «Перспективи цифрової економіки ОЕСР 2024». Наголошується, що ландшафт штучного інтелекту значно змінився з 1950 року, коли Алан Тьюрінг уперше поставив питання про те, чи можуть машини мислити. Сьогодні ШІ трансформує суспільство та економіку, він обіцяє підвищення продуктивності, покращення добробуту та допомогу у вирішенні глобальних викликів (таких, як зміна клімату, дефіцит ресурсів, криза у галузі охорони здоров'я тощо). Проте глобальне упровадження штучного інтелекту піднімає питання довіри, справедливості, конфіденційності, безпеки та підзвітності. Сучасний ШІ, який продовжує швидко розвиватись, спонукає до роздумів про майбутнє роботи для людини, її дозвілля та нових форматів суспільства. Експерти ОЕСР розглядають поточні та очікувані технологічні розробки штучного інтелекту; можливості та ризики, пов'язані з ШІ; огляд досвіду різних країн із упровадження принципів ШІ.

Детальніше: <http://surl.li/twhyey>,
<https://doi.org/10.1787/a1689dc5-en>

<http://surl.li/tuvvj>,

Фото: скріншот

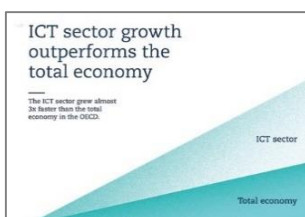

ОЕСР: ПЕРСПЕКТИВИ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ОЕСР

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала результати дослідження щодо перспектив зростання сектору ІКТ, представлені окремим розділом звіту «Перспективи цифрової економіки ОЕСР 2024». Наголошується, що по мірі поширення цифрових технологій та поглиблення їх соціально-економічного впливу зростає потреба у відповідній політиці. Проте наразі не вистачає актуальних та придатних для міжкраїнного порівняння даних про розвиток цифрової компоненти економіки, яка вийшла за межі сектору ІКТ (ядро та основний чинник цифрових інновацій). Експерти побудували та представили короткий огляд моделі прогнозування цифрової економіки, результати використання якої можуть допомогти у прийнятті політичних рішень. Зазначається, що коректні оцінки зростання сектора ІКТ допомагають розробляти управлінські рішення; нетрадиційні показники та методи машинного навчання можуть доповнити офіційну статистику цифровізації; штучна нейронна мережа, яка використовує дані Google Trends, забезпечує вимірювання зростання сектору ІКТ у реальному часі; індикатори економічного зростання у секторі ІКТ демонструють його зростання у більшості країн ОЕСР (останні 10 років усі країни ОЕСР мали позитивні темпи зростання сектора ІКТ, однак існує розрив у 10 відс.п. між найвищими та найнижчими показниками); темпи зростання ІКТ країн ОЕСР зближуються. У багатьох країнах ОЕСР 2023 рік став рекордним для зростання сектору ІКТ: десять країн мали темпи зростання вище за 9% (Австрія, Бельгія, Канада, Данія, Фінляндія, Німеччина, Нідерланди, Швейцарія, Велика Британія, Сполучені Штати).

Детальніше: <http://surl.li/tvmuu>, <http://surl.li/tuvvj>,
<https://doi.org/10.1787/a1689dc5-en>

Фото: скріншот

РОЛЬ МСП І ВІДКРИТИХ ДАНИХ

На офіційному порталі європейських даних опублікований матеріал «Розвиток економіки для всіх: роль МСП і відкритих даних». У ньому йдеться про підтримку МСП та ініціативи відкритих даних з боку Європейської комісії. Визнаючи, що процвітання окремих людей і підприємств залежить від розвитку економіки, яка має задовольняти їхні потреби, ЄК звертає увагу на необхідність пом'якшення соціальної нерівності та проголошує МСП в якості основи економіки ЄС. Єврокомісія підтримує ініціативи зі стандартизації, посилення інноваційного потенціалу й збільшення конкурентоспроможності. Потрібно

полегшувати доступ МСП до важливої ринкової інформації, необхідної для прийняття обґрунтованих рішень і стратегічного планування, а також всебічно підтримувати використання відкритих даних, які надають цінну інформацію про динаміку ринку праці, нові бізнес-тенденції, зміну поведінки споживачів. Різноманітні платформи (наприклад, data.europa.eu із 90 тис. наборів даних щодо економіки та фінансів) надають МСП корисну інформацію, що сприяє прийняттю ефективних бізнес-рішень і реалізації цілеспрямованих заходів із підвищення конкурентоспроможності.

Детальніше: <http://surl.li/tuxeb>, <http://surl.li/tuxei>, <http://surl.li/tuxen>,
<http://surl.li/tuxer>, <http://surl.li/tuxfa>

Фото: ЄД

2. Корисні новини України та світу

ВИКОРИСТАННЯ ШІ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО ІНТЕЛЕКТУ

На онлайн-платформі «Голоси експертів» Європейської асоціації університетів опублікована стаття Манфреда Крафчика «Ми можемо використовувати штучний інтелект, щоб розвивати людський інтелект і просувати наші університети уперед». В основу статті покладене питання «Чи можуть університети вийти за межі нинішніх дискусій щодо руйнівного впливу штучного інтелекту на вищу освіту та скористатися цією (вимушеною) можливістю щоб переосмислити свою роль у суспільстві майбутнього?». Манфред говорить, що відповідь на це питання може бути непростою і навіть болісною. Разом із тим, необхідні безпрецедентні дії для глибокої зміни у сучасних інституціях та наукових дисциплінах з огляду на наступні моменти. ШІ не обмежується STEM - це виклик стоїть перед кожною дисципліною. Відповідно потенціал ШІ, окрім простого підвищення ефективності, може бути реалізований через глибокі якісні зміни дисциплін і всього освітнього процесу. Чи є ШІ наступним рівнем екстерналізації знань? Слід використовувати розширені можливості для дослідження нових рівнів складності та глибини опанування базових основ відповідних дисциплін. Необхідно інвестувати у захист закладів освіти, зміцнюючи компетенції штучного інтелекту для студентів, викладачів і дослідників, а також адміністративного персоналу, щоб підвищити їх компетентність щодо ШІ та зберегти (або навіть збільшити) при цьому цифровий суверенітет. І, нарешті, потребою нинішнього часу є розширення фундаментальних та прикладних досліджень щодо інтеграції ШІ до найвищих етичних і наукових стандартів.

Детальніше: <http://surl.li/ttexb>

Фото: pixabay.com

ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ДЕЯКИХ ЗАКОНІВ УКРАЇНИ ЩОДО РОЗВИТКУ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСВІТНІХ ТРАЄКТОРІЙ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Президент України підписав Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу». Закон від 23 квітня 2024 року № 3642-ІХ прийнято з метою розширення можливостей здобувачів вищої освіти формувати індивідуальні освітні траєкторії. Також він розширює автономію закладів вищої освіти у розробленні та реалізації освітніх програм. Цим актом вносяться відповідні зміни до законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про відпустки». Зокрема, додано визначення поняття «індивідуальна освітня траєкторія здобувачів вищої освіти» як персонального шляху реалізації особистісного потенціалу здобувача вищої освіти, що ґрунтується на виборі здобувачем вищої освіти освітніх програм, суб'єктів освітньої діяльності, що їх реалізують, форм і строку здобуття освіти, освітніх компонентів. У вищій освіті індивідуальна освітня траєкторія включає, зокрема, послідовність здобуття освітніх кваліфікацій, академічну мобільність, визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти тощо. Індивідуальна освітня траєкторія формується здобувачем вищої освіти з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду». Також Закон розширює практику міждисциплінарних освітніх програм на всі рівні вищої освіти, врегульовує питання освітньої кваліфікації, академічних та професійних прав випускників таких програм. Набрання чинності Закону відбудеться 16 серпня 2024 року.

Детальніше: <http://surl.li/ttdtd>, <http://surl.li/ttdsq>, <https://osvita.ua/vnz/92125/>

Фото: pixabay.com

КОНКУРС НА ЗДОБУТТЯ ПРЕМІЙ ДЛЯ МОЛОДИХ УЧЕНИХ І СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА КРАЦІ НАУКОВІ РОБОТИ У 2024 РОЦІ

Національна академія наук України оголосила конкурс на здобуття чотирнадцяти премій у галузі природничих, технічних і соціогуманітарних наук для молодих учених і студентів ЗВО за кращі наукові роботи. Премії присуджуються окремим авторам або авторським колективам за наукові роботи або серії наукових робіт з єдиної тематики, а також за відкриття та винаходи. Участь у конкурсі можуть взяти наукові співробітники, викладачі, стажери-дослідники, аспіранти науково-дослідних установ віком до 35 років включно, студенти закладів вищої освіти, а також студенти та аспіранти зарубіжних країн, які навчаються в наукових установах й закладах вищої освіти України. Заявку на участь у конкурсі можна подати до 15 грудня 2024 року.

Детальніше: <http://surl.li/ttdxd>

Фото: логотип НАНУ

ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ СТУДЕНТАМИ-МЕДИКАМИ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Яноша Коллара «Використання віртуальної реальності для зміни ставлення студентів-медиків до літніх пацієнтів». У ній зазначається, що навіть п'ятихвилинна вправа у віртуальній реальності здатна суттєво змінити розуміння студентами досвіду пацієнтів із деменцією та сформуванню співчуття до них. «Якщо хочеш мене навчити, то звертайся до мене» - ця думка надихнула автора у використанні програми віртуальної реальності для роботи зі студентами. Експериментальне навчання на порядок ефективніше, ніж отримання знань із підручників. Віртуальна реальність (яку студенти сприймають як сучасний метод та цікавий досвід) може надати молодим людям унікальний досвід, щоб подолати упереджене ставлення до людей з деменцією та розвинути емпатію.

Детальніше: <http://surl.li/ttfto>, <http://surl.li/ttfuc>

Фото: pixabay.com

КОНКУРС НА ЗДОБУТТЯ ЗОЛОТОЇ МЕДАЛІ ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО НАН УКРАЇНИ У 2024 РОЦІ

Національна академія наук України оголосила конкурс на здобуття Золотої медалі імені Вернадського Національної академії наук України. Премія присуджується на честь першого президента Української академії наук – видатного вченого, академіка Володимира Івановича Вернадського, а також з нагоди 85-річчя її заснування. Вона покликана відзначити видатні досягнення науковців у галузі природничих, технічних та соціогуманітарних наук. Щорічно присуджуються дві золоті медалі (одна - вітчизняному і одна – зарубіжному) персонально як за окремі наукові досягнення, так і за сукупність наукових праць. Взяти участь у Конкурсі можуть дійсні члени і члени-кореспонденти НАН України незалежно від місця їх постійної роботи; зарубіжні вчені; окремі особи, які працюють у наукових установах, закладах вищої освіти, на підприємствах і в організаціях, розташованих на території України. Заявку на участь можна подати до 12 листопада 2024 року.

Детальніше: <https://www.nas.gov.ua/UA/Competition/Pages/About.aspx?CompetitionID=092>,
<https://www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-030709-190-0.pdf>,
<http://surl.li/tuezx>

Фото: НАНУ

ГЛОБАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ КРАЩИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ВІД CWUR

Рейтинговий центр глобальних університетів (Center for World University Rankings /CWUR), що базується в Об'єднаних Арабських Еміратах, опублікував черговий випуск власного рейтингу «Global 2000» за 2024 рік. Оцінюється чотири складові: освіта (на основі академічних успіхів випускників університету); працевлаштування (за даними щодо кар'єри випускників); викладацький склад (кількість викладачів, які отримали найвищі академічні відзнаки); дослідження (дослідницькі статті), зокрема - наукові статті у провідних журналах, у високопливових журналах та високоцитовані дослідницькі статті. До першої десятки лідерів увійшли Гарвардський університет, Масачусетський технологічний інститут, Стенфордський університет, Університет Кембріджу, Оксфордський університет, Університет Принстону, Колумбійський університет, Університет Пенсильванії, Єльський університет, Технологічний інститут Каліфорнії. Серед українських закладів вищої освіти найкращим за даними цього рейтингу є Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

Детальніше: <https://cwur.org/2024.php>, <http://surl.li/tuhph>

Фото: pixabay.com

КОРИСНІ ПОРАДИ З МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

На сайті Times Higher Education опублікована тематична добірка статей від Університету Земмельвейса щодо медичної освіти. Університет є провідним закладом вищої освіти у галузі медицини та медичних наук в Угорщині. Ресурс містить п'ятнадцять статей, підготовлених науковцями та викладачами університету. Публікації охоплюють широкий спектр питань медичної освіти, підтримки студентів та аспірантів, зокрема - підготовки кардіологів, практичної освіти та управління підтримкою студентів-медиків, навчання клінічним навичкам спілкування іноземною мовою, соціальної мобільності студентів та зв'язків із громадою, сприяння інтересу до базової медичної освіти на рівні бакалаврату, стипендій студентів та дослідників на початку їхньої кар'єри, уніфікації теоретичної та клінічної освіти у медичному навчальному плані тощо.

Детальніше: <http://surl.li/tuokc>

Фото: скріншот

НЕДОВІРА РОБИТЬ УНІВЕРСИТЕТИ НЕКЕРОВАНИМИ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Ніколаса Діркса «Недовіра викладачів і керівників робить університети США некерованими». Автор упевнений, що наразі необхідно переосмислити інтелектуальну місію вищої освіти на засадах, які знаходяться за рамками маніхейської критики неоліберального університету. Він наголошує, що останнім часом відносини між адміністраторами і викладачами набули елементів класової війни, що стало призводити до інституційного паралічу, ЗВО стають все більш некерованими, а вартість навчання - все більш непідйомною. Серйозні зміни неможливо обговорювати і впроваджувати (за винятком кризових моментів), коли гострий бюджетний дефіцит і мінливі інтереси студентів стикаються, вимагаючи негайних дій. Викладачі обурюються тим, що адміністрація нерационально

розпоряджається бюджетом, а адміністрація у свою чергу, приймає рішення про скорочення штату, роблячи це у грубий і непродуманий спосіб. Звісно, адміністратори змушені балансувати бюджети і використовувати ринкові інструменти для підвищення доходів і контролю витрат, але при цьому здійснюють «самовідтворюване розширення» адміністративного штату. Тим часом викладачі відмовляються брати на себе відповідальність за власні інституційні привілеї. Як наслідок, адміністрація дедалі скептичніше ставиться до факультетського самоврядування, а викладачі дедалі більше відчужуються. Необхідні інституційні зміни, які будуть реалізовані у небезпечний спосіб завдяки відновленню співпраці викладачів та адміністраторів задля відродження освіти, пов'язаної духом і традиціями. Необхідно також звільнитись від тиранії рейтингів, встановлювати більш широкі інтелектуальні рамки оцінювання та відповідної винагороди за роботу викладачів та науковців / дослідників.

Детальніше: <http://surl.li/tvbvs>, <http://surl.li/tvbvz>

Фото: pixabay.com

ГРОМАДСЬКЕ ОБГОВОРЕННЯ ПРОЄКТІВ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ТЕХНОЛОГІЇ МЕДИЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ»

Міністерство освіти і науки пропонує до громадського обговорення проекти стандартів вищої освіти освітніх ступенів бакалавра та магістра зі спеціальності 224 «Технології медичної діагностики та лікування» спеціалізацій 227.01 «Фізична терапія» (бакалавр, магістр); 227.02 «Ерготерапія» (бакалавр, магістр); 227.03 «Терапія мови і мовлення» (магістр). Стандарти містять вимоги до освітніх програм в частині рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за відповідною освітньою програмою; обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» та «магістр»; результатів їх навчання; переліку обов'язкових компетентностей випускника; нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого у термінах результатів навчання; форм атестації; вимог до створення міждисциплінарних освітньо-наукових програм. Дія стандартів поширюється на здобувачів вищої освіти та заклади вищої освіти. Передбачається, що реалізація проєктів стандартів дозволить встановити рамкові вимоги до освітніх програм, вимоги до компетентностей та результатів навчання здобувачів цих програм. Зауваження та пропозиції до проєктів стандартів можна подати до 4 червня 2024 року.

Детальніше: <http://surl.li/tvofa>

Фото: МОН

ПОРАДИ БІБЛІОТЕКАРІВ ЩОДО УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

На сайті компанії Elsevier опублікована стаття Сьюзен Дженкінс «Бібліотекарі діляться своїми найкращими порадами щодо управління інституційними робочими процесами відкритого доступу». Наголошується, що упорядковані процеси дозволяють бібліотекам підтримувати відкриту науку у своїх установах й будувати ефективні відносини з дослідницькими спільнотами. Автор пропонує своє бачення типового робочого процесу та надає поради щодо чотирьох компонент гарного робочого процесу відкритого доступу. По-перше, автори повинні мати чітке розуміння надання запиту на покриття витрат на публікацію статей (APC). По-друге, бібліотеки мають надавати науковцям допомогу у здійсненні перевірки та обробленні запитів на основі критеріїв авторських угод. По-третє, потрібно забезпечити належну звітність для відстеження та оцінювання впливу таких угод. По-четверте, слід залучати експертів та відповідальних осіб для виконання цих завдань. Також стаття містить пояснення щодо ключової термінології, розкриває робочі процеси (надсилання і схвалення запитів, оцінювання вартості угоди, інформування, звітність), звертає увагу на способи пошуку найбільш прийнятних угод (з позицій підтвердження афіліції та вимірювання повернення інвестицій), пропонує не нехтувати навчальним процесом (демонстраційні ролики, інструкції для дослідників та адміністраторів) та здійснювати моніторинг використання угод, щоб зрозуміти їх вплив на можливості публікацій відкритого доступу.

Детальніше: <http://surl.li/tvqwd>

Фото: скріншот

ПОВНОТЕКСТОВА БАЗА ДАНИХ LITBASE

На сайті EBSCO опубліковано інформацію про надання платного доступу до повнотекстової бази даних LitBase. Йдеться про скарбницю світової літератури, доповнену сучасними інструментами пошуку. Колекція первинних текстів і

вторинних джерел підтримує дослідження найбільш вивчених авторів поезії, художньої літератури, п'єс і творчої документальної літератури з усього світу. Особливістю LitBase є її вміст, що дозволяє проводити літературні дослідження на літературній базі, яка охоплює понад 425 тис. первинних джерел, 100 тис. вторинних і довідкових джерел, а також сотні повнотекстових наукових і літературних журналів. LitBase також пропонує інтерв'ю з авторами біографій, письменниками, літературними критиками, містить рецензії, тезаурус на 6400 термінів й інтегрована з MLA International Bibliography with Full Text.

Детальніше: <http://surl.li/twjml>, <http://surl.li/twjlz>

Фото: скріншот

УКРАЇНА: ПЕРЕДОВІ АКАДЕМІЧНІ ПРАКТИКИ

Управління з питань освіти та молоді Естонії та Міністерство освіти і науки України започаткували проєкт «Україна: передові академічні практики». Він має на меті продемонструвати потенціал синергії в міжнародних програмах ЗВО; сприяти підвищенню стандартів якості вищої освіти (академічне визнання, акредитація, рейтинги університетів та оцінювання); поширити застосування інструментів е-освіти; просувати освітній маркетинг в університетах; зробити ustalеними етичні норми управління у вищій освіті. Наразі усім зацікавленим особам пропонується взяти участь в анонімному опитуванні щодо гарних академічних практик, пов'язаних зі взаємодією між співробітниками університетів. Заповнити анкету можна до 20 червня 2024 року.

Детальніше: <http://surl.li/twmur>, <http://surl.li/twmux>, <http://surl.li/twmvc>

Фото: pixabay.com

ВПЛИВ НА ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС РЕФЛЕКСІЇ ТА НАВИЧОК СТУДЕНТІВ ПО РОБОТІ З ГШІ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Вінсента Спеццо та Іллі Гохмана «Як навички генеративного штучного інтелекту та рефлексія студентів впливають на інструкції до завдань». Здатність використовувати ГШІ схожа на управління часом або інші навички, освоєння яких студентами вимагає

відповідної практики. Як переконатися, що навчальні завдання та інструкції до них складені правильно? Автори надають поради щодо створення завдань за допомогою ГШІ, проведення опитувань студентів за шкалою Лайкерта (що дозволить визначити досвід використання інструментів ГШІ та їх вплив на процес навчання), визначення різних навчальних потреб студентів, які не працювали з ГШІ і хто має значний досвід. Для подолання нерівності потрібно додавати більш детальну інструкцію та наочні приклади до завдань, а також залучати усіх студентів до використання ШІ. Проведення опитування на початку семестру є хорошим способом виявити студентів, які потребують додаткової уваги і спрямувати у потрібне русло їх зусилля, зацікавити. Звісно, це означає додаткове навантаження на викладачів, але зважаючи на переваги, які отримують студенти під час навчання та приймаючи до уваги наявні очікування майбутніх роботодавців, - це робити варто.

Детальніше: <http://surl.li/twnmn>

Фото: pixabay.com

3. Наукові заходи

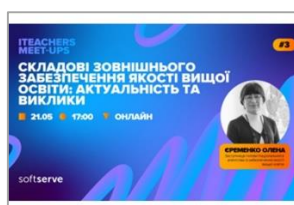
3.1 Вже відбулись

ЗОВНІШНЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

21 травня 2024 року відбувся черговий онлайн-захід «Зовнішнє забезпечення якості вищої освіти: актуальність та виклики» із серії ITeachers Meetup. Обговорювались рекомендації ESG щодо зовнішнього забезпечення якості освіти, принципи побудови внутрішньої та зовнішньої системи забезпечення якості у їх взаємодії та взаємодоповненні, процес акредитації освітніх програм (підсумки початкового етапу запровадження), постакредитаційний моніторинг, інституційну акредитацію в українській системі забезпечення якості освіти. Організатор - SoftServe.

Детальніше: <https://t.me/c/1895322509/1/10973>, <http://surl.li/tuhyp>

Фото: скріншот

ОБГОВОРЕННЯ ПИТАНЬ КОЛЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ МАЙНОВИМИ ПРАВАМИ АВТОРА

23 травня 2024 року відбулося секторальне обговорення блоку «Колективне управління майновими правами автора» проєкту «Національної стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності до 2030 року». Розглядалися наступні питання: урегулювання обов'язкового і розширеного колективного управління під час дії воєнного стану в Україні; удосконалення механізму акредитації організацій колективного управління з початком післявоєнного відновлення та з урахуванням виявлених раніше недоліків; удосконалення підходів до встановлення тарифів та процедури їх затвердження; моніторинг діяльності організацій колективного управління авторськими та суміжними правами. Організатори: Міністерство економіки України, IP-офіс.

Детальніше: <http://surl.li/tuznv>, <https://www.kmu.gov.ua/news/minekonomiky-prezentovano-kontseptsiuu-proektu-natsionalnoi-stratehii-rozvytku-sfery-intelektualnoi-vlasnosti-do-2030-roku>, https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/04/Olena-ORLIUK_prez-26042024-web.pdf, <https://nipo.gov.ua/ip-week-24-strategy2/>

Фото: IP офіс

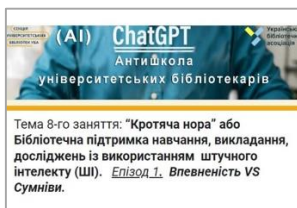

АНТИШКОЛА УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ БІБЛІОТЕКАРІВ

24 травня 2024 року відбулося чергове заняття Антишколи університетських бібліотекарів ««Кротяча нора» або Бібліотечна підтримка навчання, викладання, досліджень із використанням штучного інтелекту»». Учасники ознайомились з першим епізодом із серії тематичних заходів, де розглядатимуться питання використання інструментів ШІ з позицій упевненості та сумнівів у його цінності. Обговорювався вплив на освіту, науку, інформаційну екосистему технологій в цілому, а також розглядалися інструменти і додатки генеративного штучного інтелекту (ШІ), їх вплив на спроможність бібліотек підтримувати освітню та дослідницьку діяльність, зміну середовища співпраці та комунікацій; інформаційну грамотність та академічну доброчесність. Організатор - ВГО «Українська бібліотечна асоціація».

Детальніше: <http://surl.li/tuguy>, <http://surl.li/tugaj>

Фото: скріншот

ЯК ВИКОРИСТОВУВАТИ ВІДКРИТІ ДАНІ ДЛЯ СВОЇХ ДОСЛІДЖЕНЬ

24 травня 2024 року відбувся вебінар «Як використовувати відкриті дані для своїх досліджень». Захід покликаний поінформувати слухачів про те, як відкриті дані можуть збагатити академічну діяльність. Учасники були ознайомлені з путівником по порталі data.europea.eu; поінформовані про отримання доступу до великого масиву ресурсів відкритих даних для досліджень задля їх подальшого використання; їм було надано приклади роботи з науковими даними різних університетів, які вже інтегрують відкриті дані у свої дослідницькі та академічні програми. Організатор - European data.

Детальніше: <http://surl.li/tvqep>, <http://surl.li/tcmew>

Фото: European data

3.2 Заплановані

ТЕХНОЛОГІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: ЛІТНЯ ШКОЛА

З 24 червня по 7 липня 2024 року в онлайн-форматі відбуватиметься міжнародна літня школа «Технології штучного інтелекту». Захід стане освітньою платформою спілкування між студентами та ІТ-індустрією для опанування теоретичних основ та отримання практичних навичок у сфері штучного інтелекту. Розглядатимуться наступні питання: машинне навчання; основи Python; глибинне навчання; мобільна розробка для iOS; Android; виклики та можливості, які надає технологія штучного інтелекту; основи створення інноваційних продуктів і рішень з використанням ШІ. Організатор - Львівський національний університет імені Івана Франка.

Детальніше: <http://ai.lnu.edu.ua/>

Фото: скріншот

ЯК ПІДГОТУВАТИ ПЛАН УПРАВЛІННЯ ДАНИМИ

27 травня 2024 року в онлайн-форматі відбудеться семінар «Як написати план управління даними (DMP)». Він покликаний поінформувати науковців як правильно готувати план управління даними згідно практик і правил, що застосовуються у Лейденському університеті. Учасники заходу отримають знання щодо принципів належного управління даними та рекомендації з керування даними, які збираються під час проведення досліджень (з акцентом на види даних, що збираються, місце їх зберігання, цільову аудиторію для подальшого використання цих даних (включно з необхідністю пояснення окремих позицій щодо даних для їх коректного розуміння й використання), тривалості збереження даних). Також учасники отримають практичне завдання з написання плану управління даними. Організатор – Лейденський університет.

Детальніше: <http://surl.li/tudxi>

Фото: організатор

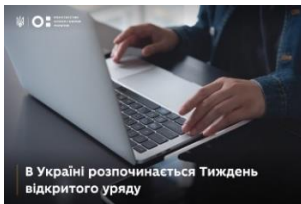

ТИЖДЕНЬ ВІДКРИТОГО УРЯДУ: У ФОКУСІ НАУКОВА СФЕРА

З 27 до 31 травня 2024 року в Україні триватиме «Тиждень відкритого уряду». Захід спрямований на підвищення рівня відкритості державного управління та налагодження співпраці між громадськістю та органами влади. Україна бере участь у міжнародній ініціативі «Партнерство «Відкритий Уряд»» та організовує низку інформаційних заходів, які стосуються, зокрема, академічної сфери. Серед них - вебінар «Наука в Україні: на шляху до відкритості» (29 травня 2024 року) та онлайн-дискусія «Відкрита наука та відкритий уряд: застосування рекомендацій проєкту Open4UA» (31 травня 2024 року). Організатори: Міністерство освіти і науки України, Державна науково-технічна бібліотека, «Clarivate», консорціумом Open4UA.

Детальніше: <http://surl.li/tuydo>, <http://surl.li/tqetu>, <http://surl.li/tuycq>

Фото: МОН

ІНФОДЕНЬ «ГОРИЗОНТ ЄВРОПА» - КЛАСТЕР 1

28 травня 2024 року відбудеться спеціальна інформаційна онлайн-сесія «Інформаційний день «Горизонт Європа»: кластер 1». Захід покликаний поінформувати потенційних заявників про три нові теми, додані до робочої програми кластеру 1 «Здоров'я» на 2024 рік. Під час сесії учасники ознайомляться з найактуальнішими напрямками досліджень та інновацій у сфері охорони здоров'я. Зокрема, дізнаються, що Кластер 1 зосереджується на здоров'ї та охоплює наступні шість напрямків: залишатися здоровим у суспільстві, що швидко змінюється; життя і праця в середовищі, що сприяє зміцненню здоров'я; боротьба з хворобами та зменшення тягаря хвороб; забезпечення доступу до інноваційної, стійкої та високоякісної медичної допомоги; розкриття повного потенціалу нових інструментів, технологій і цифрових рішень для здорового суспільства; підтримка інноваційної, сталої та глобально конкурентоспроможної галузі охорони здоров'я. Організатор - Департамент ЄК з політики ЄС щодо досліджень, науки та інновацій.

Детальніше: <http://surl.li/toqnb>, <http://surl.li/ttdoj>

Фото: ЄК

МОНІТОРИНГ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

30 травня 2024 року у змішаному форматі відбудеться міжнародний семінар «Моніторинг науково-технічного та інноваційного розвитку України». Захід покликаний стати площадкою для фахового обговорення інновацій як важливого чиннику розвитку економіки та соціальної сфери. Планується обговорити наступні питання: проблеми статистичного вимірювання науково-технічної та інноваційної діяльності в Україні та світі; моніторинг науково-технічної діяльності бізнес-сектору: як отримати надійні дані; проблеми здійснення моніторингу наукового та інноваційного розвитку та шляхи їх подолання; формування в Україні дієвої системи моніторингу науково-

технічного та інноваційного розвитку. Організатори: Інститут економіки та прогнозування НАН України, Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій/IP офіс, Європейська економічна комісія ООН.

Детальніше: <http://surl.li/twfmng>, <http://surl.li/twflz>

Фото: pixabay.com

ІСТОРІЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ

30 травня 2024 року відбудеться всеукраїнська науково-практична конференція «Історія та філософія освіти в незалежній Україні: виміри історичної пам'яті (український і зарубіжний дискурси)». Захід покликаний стати майданчиком для обговорення актуальних аспектів проблеми історичної пам'яті, популяризації інноваційних ідей та обміну результатами наукових пошуків. Планується обговорити наступні питання: сучасний стан та перспективи формування історичної пам'яті; роль підручника як інструменту історичної пам'яті; роль учителя/викладача у забезпеченні національної єдності; актуальний український та зарубіжний науковий дискурс історичної пам'яті. Організатори: Національна академія педагогічних наук України, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Луганський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

Детальніше: <http://surl.li/tuehf>, <http://surl.li/tueix>, <http://surl.li/tuejl>

Фото: скріншот

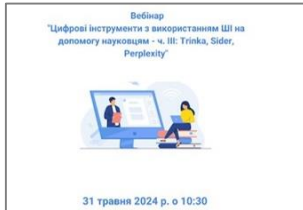
ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ З ШІ ДЛЯ НАУКОВЦІВ

31 травня 2024 року відбудеться черговий вебінар «Trinka, Sider, Perplexity» із серії «Цифрові інструменти з ШІ для науковців». Він покликаний поінформувати представників академічної спільноти про можливості ефективної роботи з науковою літературою, пошуку нових тем для досліджень, способів бути у курсі останніх бібліотечних тенденцій. Для вирішення зазначених завдань пропонується використовувати такі інструменти, як Trinka,

Sider, Perplexity. Вони роблять наукову роботу легшою та цікавішою й допомагають у науковій комунікації. Організатор - Академія цифрового розвитку.

Детальніше: <http://surl.li/kwmjw>, <http://surl.li/tuysw>

Фото: АЦР

УЧАСТЬ УКРАЇНИ У ПРОГРАМІ ЄВРАТОМ

31 травня 2024 року в онлайн-форматі відбудеться круглий стіл «Участь України у Програмі «Євратом». Робоча Програма 2023-2025». Захід присвячений актуальним питанням розвитку наукових досліджень та навчання, досвіду участі у цій програмі українських організацій, а також співпраці з європейськими учасниками. Планується обговорити наступні питання: НКП «Євратом» в Україні та можливості підтримки українських організацій щодо участі у програмі; участь України у Програмі «Євратом» та «Горизонт Європа» у 2021–2022 та плани на 2023–2025 роки; бар'єри та можливості розширення української участі; мережа національних контактних центрів в Україні; інформаційна та консультативна підтримка з боку «Офісу «Горизонт Європа» в Україні». Організатори: НКП «Євратом» в Україні, Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний інститут» НАН України, Інститут ядерних досліджень НАН України.

Детальніше: <http://surl.li/twijp>, <http://surl.li/trlve>

Фото: організатори

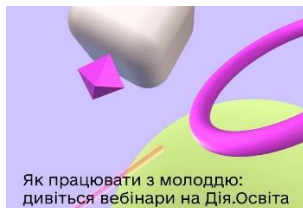
РОЗВИТОК МОЛОДІЖНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

У травні-червні 2024 року на платформі «ДіяОсвіта» відбудеться серія вебінарів з підтримки створення освітніх програм для молоді. Під час цих заходів експерти поділяться своїми знаннями та запропонують корисні інструменти для роботи. Тематика вебінарів буде наступною: «Молодіжне підприємництво» (можливості розвитку молодіжного підприємництва, інструменти, які сприяють розвитку підприємницьких навичок) (22 травня 2024 року); «Побудова карти

розвитку в системі індивідуального наставництва» (цінність візуалізації векторів індивідуального розвитку, можливості використання карти розвитку в індивідуальній та груповій роботі, ключові моменти роботи з картою: влучні питання та чутливість до реакції підопічних, практична частина, на якій створимо карту розвитку власних наставницьких навичок) (29 травня 2024 року); «Щоденна турбота, маленькі кроки вдома та в школі для профілактики ускладнених реакцій на стрес» (піклування про дітей, щоденні ритуали, соціальна підтримка, профілактика та навчання реагуванню на стрес (5 червня 2024 року). Організатори: Мінцифри, проєкт Європейської комісії EU4Youth «Молодіжна зайнятість та підприємництво».

Детальніше: <http://surl.li/ttceph>, <http://surl.li/ttcpv>

Фото: Мінцифри

ВПЛИВ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНУ ВЛАСНІСТЬ

У червні 2024 року в онлайн-форматі відбудеться тренінгова програма для викладачів закладів вищої освіти, яка реалізується у рамках проєкту «Інтелектуальна власність та новітні технології для закладів вищої освіти». Основна мета програми - надання учасникам актуальних знань та навичок, необхідних для успішного викладання навчальних дисциплін з інтелектуальної власності та новітніх технологій з використанням цифрових інструментів. Під час занять слухачі проаналізують вплив штучного інтелекту, віртуальної реальності та доповненої реальності на інтелектуальну власність; ознайомляться основними концепціями технології блокчейн та її потенційного застосування; дізнаються про ключові виклики та можливості захисту ІР у сфері хмарних сервісів та графічного інтерфейсу користувача; проаналізують основні аспекти цифрового навчального середовища з позиції публічних політик, етичних питань та інклюзивності; оцінять потенціал застосування різних цифрових ресурсів в освітньому середовищі (гейміфікація, відео, соціальні мережі, додатки на основі штучного інтелекту). Організатори: IP Academy українського ІР офісу, Академія ВОІВ.

Детальніше: <http://surl.li/twiys>, <http://surl.li/twiyy>

Фото: організатори

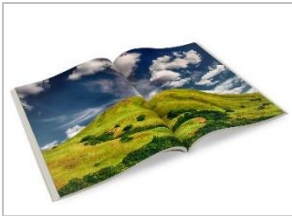

ІНКЛЮЗИВНА ПУБЛІКАЦІЯ

18 червня 2024 року відбудеться вебінар «Інклюзивна публікація в журналах Nature Reviews: підтримка різноманітності та справедливості у видавничій практиці». Захід покликаний поінформувати слухачів про важливість інклюзивної практики у багатьох аспектах життя, зокрема - у видавничій справі. Планується розглянути новітні ідеї та розробки у цій сфері; обговорити питання відстоювання різноманітності та справедливості; проаналізувати публікаційний досвід спікерів у журналах Nature Reviews; звернути увагу на специфіку медичної літератури у контексті дестигматизації табуованих тем. Організатори: Springer Nature, Choice та ACRL.

Детальніше: <https://www.choice360.org/webinars/inclusive-publishing-in-the-nature-reviews-journals-championing-diversity-and-equity-in-publishing-practice/>

Фото: pixabay.com

НАВЧАННЯ УПРОДОВЖ ЖИТТЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

20–21 червня 2024 року відбудеться міжнародна науково-практична конференція «Світові освітні тренди: навчання впродовж життя в інформаційному суспільстві». Під час заходу планується обговорити наступні питання: світові освітні тренди; теоретико-методологічні засади освіти впродовж життя в умовах сталого розвитку; нова парадигма підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, керівників закладів освіти; діяльність підготовчих курсів для громадян України та іноземних громадян; інноваційні моделі забезпечення якості освіти; сучасні освітні технології та інструменти; цифрова трансформація освіти. Також передбачене проведення тренінгів для педагогічних та науково-педагогічних працівників. Організатори: Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, Український державний університет імені Михайла Драгоманова.

Детальніше: <http://surl.li/trnjg>, <http://surl.li/trnhc>, <http://surl.li/trnko>

Фото: скріншот

Дякуємо Вам за підписку на дайджест інформаційних матеріалів НРАТ.

Він створюється в рамках реалізації проекту Національного репозитарію академічних текстів, який фінансується Міністерством освіти і науки України. Цільова аудиторія - науковці, освітяни, інноватори, здобувачі вищої освіти, автори і редактори наукових фахових видань, прихильники відкритої науки та відкритого доступу.

У щоденному режимі ця інформація оприлюднюється на офіційному вебпорталі Нацрепозитарію та сторінках НРАТ у соціальних мережах:

<https://nrat.ukrintei.ua/category/usi-novyny-na-portali/>, <https://nrat.ukrintei.ua/category/naukovi-zahody/>

https://www.facebook.com/groups/578991159108587/?sorting_setting=CHRONOLOGICAL,

<https://t.me/NationalRepository>,

<https://invite.viber.com/?g2=AQBNMJ1iDNPI403rQ2x%2FeMt0spQItYQzEroTVETPdJh2K97EhrByGTLtwG%2FP70p>